Anul XIV — Sibiiu, Duminecă 4/16 Maiu 1897 — Nr. 98

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. sĕ vênd la »Tipografia«, soc. pe acțiuni.

Mărturisiri.

(*m.*) Vieața politică maghiară a ajuns la o astfel de decadență, încât — dacă și mai departe vor merge lucrurile pe povîrnișul început — sĕ va periclita însași existența națiunii maghiare, ca națiune politică.

Noi Românii am constatat și accentuat de mult această împregiurare, dar' ziaristica maghiară ne-a timbrat de pătimași, susțiind, că ura de rassă ne însuflă asemenea suposiții, ear' puterea statului adese-ori ne-a lovit și ne-a rĕsplătit cu temniță pentru rostirea acestui adevĕr.

Acum observă și Maghiarii primejdia ce-'i amenință în privința aceasta și nu sĕ sfiesc a o mărturisì franc și fără încungiur.

Astfel între altele „Hazánk" dela 9 Maiu scrie următoarele:

„Poporul maghiar simte, că existența sa depinde dela aceea, că-'i va succede ori ba a stîrpì corupția, ce roade corpul națiunii.

„Acel bărbat de stat maghiar, care punênd toate la o parte, va începe lupta contra corupției, va da piept cu ea și o va combate cu toate puterile, acela va devenì un bărbat mare al poporului maghiar. Trebue sĕ se ivească mai curênd ori mai târziu un astfel de bărbat, înzestrat cu curagiu deosebit, că altcum existența națiunii maghiare — ca națiune politică — este periclitată.

„Tisza Kálmán, a cărui talent politic e recunoscut de toți, n'a cutezat sĕ dee piept cu corupția, și din causa aceasta a căzut, — fără glorie. — Despre creaturile lui, cari 'i-au urmat (Wekerle și Bánffy) nu poate fi vorba, de oare-ce acestia mai mult au promovat corupția prin alegeri, decât sĕ se fi nisuit a o stîrpì".

Eată în câteva șire sentența aspră dar' adevĕrată și reală a stării poporului maghiar.

Tot în asemenea coloare presentă starea politică a Maghiarilor revista „Zukunft" din Berlin, în un numĕr al seu dela începutul lunei curente. Nu voim sĕ discutăm tendența articolului despre Ungaria, apărut în această foaie, care numai dușmană nu este Maghiarilor, dar' remarcăm numai atâta, că autorul constatând corupția ce esistă în Ungaria, ține a accentua, că această corupție a intrat în Ungaria de-o dată cu pactul dela 1867, și de atunci încoace s'a tot mărit, deoarece guvernele nu au putut scoate maioritate la alegeri, decât prin mijloace nelegale, prin corupții etc.

Aceste constatări pe cât sûnt ele de adevĕrate, pe atât sûnt și de unilaterale. Da, este adevĕrat, că corupția va duce la cădere poporul maghiar, căci ea a ruinat popoare mult mai mari și mai puternice decum sûnt Ungurii. Aceasta numai guvernele liberale-jidane dela cârmă nu o observă, sau nu vreau sĕ o observe.

Esistă însĕ și altă împregiurare, care este tot atât de periculoasă pentru esistența națiunii maghiare, ca și corupția. Ba am putè zice, că însăși corupția, ce s'a introdus în Ungaria, este în mare parte roada acestei împregiurări. Și această împregiurare este starea politică anormală, creată și desvoltată de guvernele liberale.

Guvernele liberale, îndată după încheiarea pactului dualist au urmărit o politică, care stă în cea mai mare contrarietate și cu desvoltarea istorică a Ungariei și Transilvaniei și cu starea faptică a lucrurilor. Din un stat poliglot au voit și voiesc a face cu forța un stat curat național-maghiar.

Această nisuință utopică, dimpreună cu o politică financiară risipitoare, formează basa tuturor relelor. Aceste au avut drept urmare întroducerea corupției în stările politice. Guvernele, urmărind o politică șovinistă și utopică, au adoptat principiul: scopul consfințește mijloacele. De aceea renegații au fost și sûnt primiți cu brațele deschise și remunerați, ceea-ce deja constitue corupție; de aceea au fost primiți și declarați de mari patrioți ovreii și alți străini veniți în țeară, dacă au pus la disposiția guvernelor mijloace bănești, ca ele sĕ-'și poată urmărì scopurile șoviniste. Și aceasta sĕ practisează acum sub guvernul lui Bánffy în o mĕsură și mai mare. Revista amintită „Zukunft" mărturisește fără genare, că la ultimele alegeri ministrul Bánffy, „a primit spriginul institutelor de bani, cari sûnt în mânile capitalismului internațional".

Trebue deci, mai curênd ori mai târziu, sĕ se convingă conducĕtorii politici ai Maghiarilor, că de unde vine rĕul. Trebue sĕ rupă odată cu politica falsă și nerealisabilă de maghiarisare.

Acel bărbat de stat maghiar va fi deci bărbat mare, care nu numai va combate corupția, dar' care va da o direcție sănĕtoasă politicei maghiare, sĕcând isvorul, din care ese și se propagă corupția.

Sibiiu, 15 Maiu n.

Dela curtea română. *MM. LL. Regele și Regina României au sosit la București, Joi seara, la orele 8. La gara din Predeal Suveranii români au fost întimpinați din partea ministrilor țerii, ear' la gara de Nord în București 'i-a așteptat princesa Maria, doamnele ministrilor, dignitarii curții regale, înaltul cler și mulțime de public. Prințul Ferdinand, fiind bolnav, nu a putut lua parte la primire. M. Sa Regina a primit mai multe buchete de flori. Mulțimea a aclamat viu pe iubiții Suverani români. Capitala era frumos pavoazată.*

Țarul la Roma. Marele Țar al Rusiei va visita la toamnă pe Umberto, regele Italiei. *Corespondenza politica* primește știre din Petersburg, că ambasadorul italian dela curtea de acolo a statorit cu ministrul de externe *Muraviev* întregul program al acestei călĕtorii. Țarul va intreprinde călĕtoria prin Septemvrie sau Octomvrie, și va visita nu numai pe regele Umberto, ci și pe Papa.

Patria salvată! Din Timișoara se telegrafează, că comerciantul din comuna învecinată Mehala, cu numele *Ioan Popovics*, a împodobit la prima Maiu v. fața casei sale cu un mare și frumos pom de Maiu, legat de o prăjină văpsită în *colorile sĕrbești*, și înfrumsețat cu mici steguleațe *sĕrbești*. Natural, că poliția și gendarmeria s'au năpustit asupra inofensivului pom de Maiu, 'l-au dus la casa comunală, ear' contra „*agitatorului*" au făcut arĕtare criminală.

Și eată așa, patria e de nou salvată, grație ochiului ager și veghietor al — gendarmeriei.

Înfrângerea panslavismului. *Pol. Korr.* din Viena publică următorul comunicat, destul de semnificativ, pe care-'l reproduc toate patrioticele noastre, cu vĕdită bucurie și satisfacere.

„În adunarea generală din est-an a societății slave de binefacere — zice *Pol. Korr.* — nu s'au întêmplat demonstrațiuni și nu s'au pus la ordinea zilei chestiuni *panslaviste*, cari mai nainte în fiecare an se discutau, ci adunarea generală s'a ocupat numai cu chestiuni umanitare și literare. Din faptul acesta se poate constata efectul actualelor relațiuni dintre Rusia și Austro-Ungaria, marcate prin întrevederea împĕratului *Francisc Iosif* cu Țarul *Nicolae II.*"

Care va se zică panslavismul e înfrânt! O fi, o fi!

DIN BUCOVINA.

(Reflexiuni în chestia tacticei).

Curentul nou, inaugurat de câțiva ani de inteligența tênără din Bucovina, a avut deja succesul îmbucurător de a transforma în mod salutar vederile politice într'un punct cardinal. Pe când adecă mai nainte representanții Românilor din Bucovina, din cause de pretinsă oportunitate șovăiau în direcțiunea lor, făcênd mai întâiu politică liberală și apoi politică conservativă, curentul nou a întemeiat *politica română* pe singurul princip corespunzător postulutelor Românilor bucovineni, adecă pe principiul *național*. Convingerea, că programul român nu poate fi nici liberal, nici conservativ, ci numai național a devenit prin stăruința tinerilor atât de generală, că trece în present de dogmă și exclude ori-ce transacțiune oportunistă în privința programului. Drept aceea, representanții Românilor bucovineni au lepĕdat mai întâiu în dietă și apoi și în cameră masca conservativă și s'au constituit în cluburi *naționale*. — Prin faptul acesta logic, produs de însași natura causei, discuțiunea asupra programului este închisă.

Cu atât mai vie se descinge ea asupra tacticei. Tineretul, mândru de a fi învins deșelata direcțiune oportunistă pe terenul *programului* și condus de temperamentul sĕu și de aversiunea sa în contra ei, ușor poate cădè în ispita de a combate oportunismul și în tactică, postulând fără deosebire accente mai aspre în activitatea politică.

A croì însĕ tactica pe un șablon stereotip, constitue în sine o greșeală. Tactica adecă nu atârnă numai dela scop, ci și dela împregiurările reale. Împregiurările fiind variabile, numai decât și tactica trebue sĕ varieze.

Pe când *programul*, convingerea codificată a poporului, ca scop este un ce fix, o dogmă neaccesibilă pentru transacțiuni oportuniste: *tactica*, ca mijloc, prin firea ei trebue sĕ fie variabilă și oportunistă, deci vehementă unde străbate vehemența, și blândă unde nu încape sila, după-cum o cer împregiurările.

Spre a ne lămurì asupra tacticei impuse, nu avem, decât sĕ analisăm împregiurările reale în centru și în țeară.

În centru s'a desvoltat o situație abnormă. În fața unui minister neparlamentar, în fond centralist și susținut numai de monarch din considerări ale *totalității*, se află o majoritate anticentralistă, condusă de tendențe particulare și formată fără de voea și chiar în contra voii ministerului, pe care totuși îl sprijinește, și o minoritate cu vederi analoge direcțiunii guvernului, pe care îl combate însĕ în modul cel mai crâncen.

Din acest qui pro quo resultă un amestec chaotic, care ține în loc parlamentul și paralisează legislațiunea. Neputința acesteia potențează însemnătatea administrației, exigențele statului, nesuferind ținerea lor în loc. Astfel administrația, care airea nu este decât aparatul și organul executiv al partidului dela putere și deci al parlamentului, la noi, mai ales în timpul din urmă, s'a emancipat cu desĕvîrșire de parlament, formând un factor deosebit, basat pe autoritatea monarchului și coordonat, iar nu subordonat parlamentului. Din faptul acesta, curios dar' real, care prea puțin se ține în seamă, resultă, că parlamentul și deputații individuali cari îl costitue, în chestii administrative sûnt reduși cel puțin de facto la simpli comeaciscenți. Pe când în chestii legislative ei au un fel de putere imperativă, față de administrație locul poruncii îl ia *tocmeala*. Tactica însĕ în cas de poruncă și în cas de tocmeală este de tot diferită. Porunca recere energie, vehemență și chiar terorism, tocmeala blândețĕ, dibăcie și răbdare. Aplicarea unui metod sau a celuialalt atîrnă dela faptul, ori de prevelează interesele legislative sau cele administrative?

Românii bucovineni la centru au puține interese legislative speciale; ei nu pretind nici drepturi speciale de stat, nici legi excepționate pentru confesiuni, nici reforme sociale-democratice; ei au numai postulate *naționale*; ei solicită respectarea limbei lor în diregĕtorii, crearea unui pedagogiu român, unei școale de fetițe, unui gimnasiu pentru luminarea poporului, căi ferate și institute pentru promovarea economică etc., deci curat numai lucruri administrative. A aplica în chestiile acestea accente aspre, un ton poruncitor, ar însemna a le compromite, neputêndu-se ele smulge cu puterea, ci numai obținè cu tocmeala, precum o dovedește exemplul Polonilor. Cu privire la interesele noastre, tactica deputaților nostri în parlament, deci nu poate fi vehementă. Rolul lor nu este cel de legislatori radicali, ci de agenți acreditați pe lângă guvern. Rolul acesta nu exclude tăria, atât în vorbe, cât și în argumente și în alianțe cu factori avisați așișderea la transacțiuni cu administrația, pentru folosuri naționale; el nu sufere însĕ accente turbulente, pe cât timp celalalt compaciscent nu este indĕrĕtnic sau nu sûnt mijloace de a-'l doborî și înlocuì prin altul mai binevoitor. A pretinde totuși o tactică vehementă în parlament din aversiune contra direcțiunii oportuniste, ar însemna deci sub împregiurările actuale a comite o greșeală tot așa de gravă, ca cea din trecut de a extinde direcțiunea oportunistă asupra programului.

De tot altele sûnt referințele în țeară. *În dietă* se concentrează interesele legislative ale Românilor bucovineni, pe când cele administrative sûnt secundare, administrația, aflându-se în parte, pe cât ea este autonomă, în mânile lor, parte atîrnând dele centru, ear' nu dela factorii din țeară. Dieta deci este locul de a se afirma, de a pretinde și de a aplica accente mai aspre, căci causa nu numai o permite, ci o cere chiar, și presupunêndu-se o organisare bine întemeiată este și puterea mai energică pentru o acțiune, ceea-ce la centru lipsește.

ATSRA.

Tinerimea pentru Astra.

— UN APEL. —

Tinerimea noastră dela universitatea din Cluj adresează un călduros apel inteligenților, mai ales preoților și învĕțătorilor de pe teritorul despărțămêntului Cluj al „Associațiunii". Eată acest apel:

Cluj, 1/13 Maiu n.

Domnilor!

Tinerimea universitară română din Cluj luând cu bucurie cunoștință despre pasul comitetului executiv al despărțĕmêntului XIV al „Asociațiunii Transilvane", de a convoca adunarea generală din acest an în comuna *Mănăsturul-unguresc*, pe ziua de 23 Maiu n., a decis a pune la disposiția comitetului tot sprijinul moral și faptic, pentru-ca adunarea aceasta sĕ fie un strălucit început de regenerare și înflorire a acestui despărțĕmênt.

A făcut-o aceasta tinerimea în conștiința deplină a misiunii sale frumoase, de a fi *veghietoarea neobosită* a tuturor instituțiunilor noastre culturale, și *de a se interesa*, viu și neîntrerupt, de tot ce e al nostru.

Apreciând după merit însemnătatea „Asociațiunii" tocmai în cercul nostru, am înțeles numai decât importanța pasului întreprins de comitet. Conform programului nostru de a lucra pentru „literatura și cultura poporului român" despărțĕmêntul nostru a început, respective va începe *se existe de fapt numai în momentul când încetând cu trecutul se va coborî la popor, făcênd se dispară distanța ce 'l-a despărțit până acum de el.*

Adunările generale în viitor se vor ținè pe rînd în fiecare sat românesc de pe teritorul despărțĕmêntului XIV. și astfel razele binefăcĕtoare ale scumpei noastre „Astra" se vor împărți în mod egal peste tot Românul rĕvnitor de cultură națională.

Dar' pentru-ca inițiativa luată de comitet sĕ fie încoronată de succes, trebue ca tot Românul, tinĕr sau bĕtrân, sĕ rupă odată cu tradițiunala indiferență, care s'a manifestat până acum față de singura noastră asociație culturală.

Dacă vom pune cu toții umĕr la umĕr putem spera, că *și adunările despărțĕmêntului nostru vor deveni zile de adevĕrată sĕrbătoare națională, când sĕ convenim cu toții barem odată pe an și sĕ petrecem o zi „uniți în cugete și în simțiri"*.

Luând toate acestea în considerare, subscrișii, ca mandatarii tinerimii universitare, ne luăm voie ca cu glasul iubirii de neam și în numele interesului față de „*Astra*" sĕ vĕ rugăm ca în ziua *de 23 Maiu* punênd la o parte toată grija cea lumească, sĕ jertfiți barem o zi pe altarul culturii naționale, *presentându vĕ în massă la adunare, respective îndemnând poporul la participare.* Tot odată vĕ rugăm și așteptăm dela d-voastră ca *se vĕ dați toată osteneala spre a câștiga membrii noi pentru „Asociațiune"*, asigurându-'i astfel reușita scopurilor ei mărețe și în cele materiale. Sperăm, că cuvintele noastre din inimi calde isvorite, vor afla resunet în inimele d-voastră și glasul nostru nu va rĕsuna în pustiu.

Pentru tinerimea universitară:

Valeriu Moldovan, stud. în drept. — George Dubleș, stud. în drept.

Mehadica.

Nou proces contra „Tribunei".

Mehadica, nefericita Mehadică, a cerut prea multe jertfe, și șirul lor tot nu e încheiat.

Se mai cer și altele.

Șepte morți, trântiți la pământ de gloanțele gendarmeriei ungurești, stau azi cu sufletele lor curate în fața celui de sus și se plâng în contra ucigașilor lor, ear' tot atâtea vĕduve, și de trei-ori atâția orfani, blastĕmă seara și dimineața, până în a șeptea spiță, pe aceia cari 'i-au lăsat fără razim și fără ajutor.

Aceasta a fost prima serie a jertfelor cerute!

A urmat apoi a doua; unsprezece cetățeni aruncați în temniță, pentru-că 'și-au apĕrat drepturile lor, pentru-că au voit sĕ scape comuna de un primar netrebnic și pĕcătos.

Și acum vine seria a treia.

Cei pĕcătoși, cari au provocat măcelul dela Mehadica, s'au năpustit (la porunca guvernului) asupra „Tribunei".

Un proces ni-s'a intentat deja, în care tribunalul, organele administrative și gendarmeria din granița română cer satisfacere pentru calomniare, ear' acum primim știre despre al doilea proces, care s'a pus în curgere contra „Tribunei", tot pentru Mehadica.

Dl Andreiu Balteș, fostul nostru responsabil, de present închis în temnița ordinară din Cluj, unde gustă roadele libertății de presă din Ungaria, a fost supus alaltăeri unui interogator din partea judelui de instrucție dela tribunalul de acolo, pentru articolul „Măcelul dela Mehadica" apărut în numĕrul 137 al Tribunei din anul trecut.

Articolul e compus din douĕ comunicate trimise din afară, și anume: „Povestea tristă" (subscris N. I..u) și „Dela fața locului" (subscris P. a lui Andreiu).

Dl Balteș a declarat, că nu-'și aduce aminte cine a scris comunicatele incriminate și astfel interogatorul nu s'a terminat. Se va continua.

Notăm, că procesul acesta va fi al douăzecișicincelea pe care 'l a avut „Tribuna" până acuma, deci va fi proces jubilar.

INSTALAREA NOULUI EPISCOP AL DIECESEI DE LUGOJ.

Episcopul Radu.

Sibiiu, 15 Maiu n.

Astăzi soseşte în Lugoj, spre a fi instalat în scaunul episcopesc, Il. Sa, Dr. Radu. Dela prima ştire a denumirei şi până acum persoana părintelui episcop a fost întêmpinată cu mare simpatie. Talentele sale naturale, pregătirea sa frumoasă şi întreagă cariera sa de pân' acum îl fac apt de a devenì un episcop, din cei mai harnici şi mai iubiţi, ce 'i-am avut, ori îi avem. Noi credem, dorim şi aşteptăm, că aşa va şi fi! Simpatia arătată până acum să-'i fie noului episcop de încurajare, faptul, că urmează în scaunul metropolitului Mihalyi să-'i fie de îndemn, pe calea ce păşeşte azi.

Fie, ca dorinţele şi nădejdile ce ni-le deşteaptă tuturor, să le vedem împlinite prin noul episcop şi să nu trebue să regretăm, nici când, nici un moment, de simpatia ce i-am arătat, şi laudele ce i-am anticipat. În nădejdea, că vom avè se înregistrăm cât mai multe bune şi pentru toţi Românii îmbucurătoare fapte sevîrşite de noul episcop, îi zicem: *La mulţi ani.*

— *Date biografice.* —

Din biografia noului episcop reîmprospetăm următoarele date. Născut la 7 Novembrie 1861, Dr. D. Radu este în floarea etăţii. Părinţii sei bătrâni sûnt şi azi viguroşi şi puternici. Studiile şi le-a făcut în Aiud şi în Blaj. La 1879 metropolitul Vancea 'l-a trimis în Roma, în colegiul numit al „sfântului Atanasiu". Între profesorii sei a avut bărbaţi distinşi, ca şi Cardinalul *Agliardi*, fost nunţiu în Viena, Cardinalul *Satolli*, acum archiepiscop în America. Acolo 'şi-a însuşit vaste cunoştinţe şi o cultură înaltă. Disputele publice, ce le a susţinut în faţa Papei *Leo XIII*, cum şi la academia numită a stului Toma, 'i-au câştigat de timpuriu renume. „Gazeta Transilvaniei" publica pe atunci frumoase rapoarte despre succesele tinerului alumn dela „*Propaganda*", pentru cari Papa Leo 'l-a premiat cu două medalii de aur şi una de argint. Una din acestea poartă inscripţia: *Leo XIII. Pont Max. anno V. caelitum. Sanctorum. Honores. Decreti.* După o atare dispută un profesor 'i a imputat, zicênd: „Rău ai disputat... pentru-că ai vorbit, nu ca un alumn, ci ca un profesor".

În ziua următoare primit în audienţă la Papa, a auzit din graiul lui surprinzătoarea veste, că va fi trimis în România. Sfinţit de preot, la 26 Iulie 1885, prin episcopul italo-grec, reîntors în patrie a stat puţin în Blaj, apoi cu învoirea metropolitului Vancea s'a dus la Bucureşti, paroch al Românilor uniţi din capitala regatului român. Faptul acesta a dat ansă la multe rele interpretări şi 'l-a expus la multe suspiţiuni. Acum însă, când s'a reîntors ca episcop a fost urmat de regretele tuturor, cari 'l-au cunoscut mai de aproape. Încă în primii ani ai petrecerei sale în Bucureşti, plin de zel şi de ştiinţă s'a însinuat la Ateneu cu o conferenţă despre „*Inteligenţa omului*", în scop de a combate darwinismul. Temerile provocate însă prin multele combinaţii străine 'i-au făcut imposibilă ţinerea conferinţei; a fost huiduit de un fanatism neînţeles. Îndrăsneala însă, ce a dovedit'o, ca tiner preot, ca să vorbească poate primul la „Ateneu", 'l-a făcut cunoscut în cercuri largi, cunoştinţă care i-a prins foarte bine.

Pe lângă agendele de paroch, în Bucureşti a fost profesor de dogmatică, filosofie şi literatura română la seminarul catolic, mai târziu rector al seminarului, apoi sub episcopul Zardetti, econom şi procurator al întregii diecese latine de Bucureşti. Mari succese a avut ca predicator în frumoasa catedrală catolică de acolo. In afaceri diplomatice de mare importanţă a călătorit în diferite rînduri la Roma, în Vatican, preţuit fiind de mulţi bărbaţi însemnaţi ai României şi chiar şi de M. Sa Regele Carol, care 'l-a distins adeseori.

După multele felurite combinaţiuni la episcopia vacantă a Lugojului, în sfîrşit, în toamna trecută, a venit spre surprindere vestea că e denumit Dr. Radu. Vestea, unica din cele multe, s'a adeverit. Se întorcea tocmai din Helveţia, unde a asistat la consacrarea actualului archiepiscop de Bucureşti, când a aflat în Viena că e denumit episcop.

Acum eată, că e şi instalat în scaunul la care mulţi au aspirat.

Instalarea.

Episcopul Dr. Radu, chirotonit Duminecă la 9 Maiu, a plecat ieri din Blaj spre Lugoj. Noaptea trecută a odihnit în Arad, de unde azi la ameazi pleacă cu trenul spre Timişoara.

Acì va fi întîmpinat de parochul Timişorii, părintele *Trăilă*, care-l va bineventa. Tot acì îi va eşi în cale o deputaţiune a capitlului din Lugoj, condusă de canonicul *Beniamin Densuşeanu.*

Ajuns în Lugoj S. Sa merge dela gară direct în biserica catedrală, unde se vor face rugăciuni de mulţumită.

Seara se face o retragere cu torţe înaintea reşedinţei episcopeşti.

Actul instalării se va face mâne, Duminecă, în biserica catedrală. Cu acest prilej noul episcop va ţinè prima cuvêntare înaintea credincioşilor sei. După aceea se va da un mare banchet la otelul „Regele Ungariei".

De altfel un raport detailat despre decursul sărbărilor vom da la timpul său.

*

Plecarea din Blaj.

— Raport special. —

14 Maiu n.

Azi în 14 Maiu n. cu trenul dela 12 ore şi jumătate a părăsit Blajul Ilustritatea Sa Dr. *Radu*, episcopul Lugojului, spre a se duce în diecesa sa. Până la gară 'l-a însoţit şi Exc. Sa Metropolitul *Victor Mihályi*, apoi aproape toată inteligenţa din Blaj şi teologii seminarului din loc. La despărţire Excelenţa Sa a sărutat pe tinărul episcop pe amêndoi obrajii şi despărţirea le-a fost nespus de înduioşătoare. Cei presenţi au erupt în strigăte de „Să trăească". Foarte mulţi s'au urcat în tren spre a însoţi pe noul episcop până la Teiuş, alţii şi mai departe. Suita episcopului, care îl însoţeşte până la Lugoj, o formează domnii Dr. *V. Hossu*, Dr. *Smigelski* şi *A. C. Domşa*. Pretutindenea pe unde va trece episcopul, va fi obiectul ovaţiunilor celor mai călduroase.

Programul instalării.

Comitetul arangiator din Lugoj a stabilit următorul program al festivităţilor ce se vor arangia cu ocasiunea întronării noului episcop al Lugojului, adecă azi şi mâne.

Sâmbătă 15 Maiu. Deputaţiunea credincioşilor gr.-cat. din Lugoj călătoreşte până la Timişoara înaintea Archiereului. Archiereul soseşte la Lugoj cu trenul dela 4 ore p. m. La gară va fi întîmpinat solemn:

în numele diecesei prin Reverendiss. domn Petru *Pop*, vicar capitular;

din partea comitatului prin domnul Béla de *Litsek*, vicecomitele Caraş-Severinului;

din partea oraşului prin domnul Árpád de *Marsovszky*, primarul oraşului.

Dela gară Ilustritatea Sa Episcopul, urmat de publicul present, va intra în oraş cu trăsura până la biserica catedrală, unde va fi salutat în numele Ven. capitlu de Ilustr. domn Stefan *Moldovan* preposit capitular, ear' după celebrarea înseratului Archiereul va descăleca la reşedinţa episcopească.

Seara la orele 8. Conduct de torţe şi serenadă cu concursul reuniunii de cant şi musică din Lugoj şi capela de musică a lui Nica Iancovici.

Conductul porneşte dela biserica catedrală.

După serenadă: Convenire socială în hotelul „Concordia".

Duminecă în 16 Maiu. La orele 8½ dim. serviciu divin şi festivităţile bisericeşti a actului de întronisare în biserica catedrală. Intrarea în biserică se admite pe lângă bilete, care stau la disposiţia publicului în localităţile oficiului parochial gr.-cat. din Lugoj.

După finirea ceremoniilor bisericeşti Ilustritatea Sa primeşte deputaţiunile în reşedinţa episcopească.

La 2 ore p. m. masă festivă dată de Ilustr. Sa în hotelul „Regele Ungariei".

Seara convenire socială în hotelul „Concordia".

Primirea în Arad.

— Raport telegrafic. —

Arad, 15 Maiu n.

Episcopul Radu aseară a sosit aici. A fost întîmpinat la gară de deputaţiuni şi public număros. L'a bineventat protopopul *Telescu*. Erau presenţi Dr. *Oncu*, părintele *Mangra*, Dr. *Pop* şi alţii. Întîmpinare frumoasă 'i-s'a făcut Ilustrităţii Sale şi la *Teiuş, Orăştie, Pischi* şi *Lipova*, unde l'a primit cu ovaţiuni preoţimea de ambe confesiuni. I-s'au oferit frumoase buchete. Plecăm acum spre Timişoara.

Primirea în Timişoara.

— Raport telegrafic. —

15 Maiu 2 ore.

Episcopul Radu a sosit aici. 'I-s'a făcut mare primire în sala separată din edificiul gării. Protopopul *Trăilă* 'l-a salutat în numele poporului gr.-cat român, ear' episcopul titular catolic *Németh* în numele episcopului catolic. A vorbit ungureşte, ear' episcopul Radu a răspuns latineşte. În numele oraşului 'l-a bineventat viceprimarul *Bogma* ungureşte, răspunzêndu-'i episcopul Radu tot ungureşte. Preotul *Bolboca* din Petroman 'l-a salutat apoi în numele tractului şi în numele ţeranilor. Corul plugarilor din Liged, condus de parochul *Teaha*, a cântat. Public a fost foarte mult. Notez pe următorii: advocatul Ungurean, vicecolonelul Mihălţan cu doamna, Dr. Cosma cu doamna, Dr. Şerban, o deputaţiune din Lugoj sub conducerea advocatului Dr. Isidor Pop.

Ulterior s'a presentat primarul Dr. *Telbisz* şi a salutat pe episcopul Radu în termini foarte călduroşi. Episcopul s'a retras cu suita sa într'o saletă a restaurantului, unde a ţinut cercle. *Dreptatea* din Timişoara salută pe noul episcop în prim articol, ediţie de lux, în tricolor naţional.

Primul cuvênt pastoral.

Cu datul, Blaj, 2/14 Maiu, noul episcop al Lugojului a dat o *epistolă pastorală* către clerul şi poporul eparchiei sale, din ocasiunea instalării sale în scaunul episcopal. Este primul cuvênt al păstorului către turma sa cuvêntătoare. Ţinută cu erudiţiune teologică şi căldură părintească, această epistolă e vrednică a fi cunoscută în cercuri cât mai largi.

În ea — anticipăm — se cuprinde un pasagiu frumos de iubire frăţească, ce recomandă credincioşilor săi faţă de aceia „*cari ne sûnt totodată şi fraţi adevăraţi, cu noi avênd aceeaşi limbă, acelaşi neam şi acelaşi nume românesc*".

Începem acì publicarea acestei pastorale.

*

Demetriu.

Din îndurarea lui Dumnezeu şi graţia sfîntului scaun apostolic episcop greco-catolic al Lugojului, Veneratului cler şi iubitului popor al aceleiaşi diecese, în Domnul Nostru Isus Christos:

Binecuvêntare şi mântuire.

Doi ani să împlinesc decând Provincia metropolitană gr.-cat. română de Alba-Iulia a petrecut, în mijlocul unui entusiasm fără de seamăn, la tronul archiepiscopal pe Episcopul vostru, Înnalt Prea Sfinţia Sa DD Dr. Victor Mihalyi de Apşa, salutându-'l cu nespusă bucurie ca pe vrednicul urmaş al marelui, înţeleptului şi de neperitoare memorie Metropolit Ioan Vancea, chiemat la vieaţa vecinică după-ce timp de peste un pătrar de secol vêrsase atât de bogată strălucire peste episcopatul Bisericii noastre. Ori-cât de dureroasă v'a fost despărţirea, Venerat Cler şi Preaiubit Popor, de un Păstor înzestrat cu vîrtuţile cele mai alese şi pururea vighetor peste binele sufletelor voastre şi peste înflorirea instituţiunilor voastre de tot felul, voi totuşi v'aţi mângâiat în mângâierea generală, şi deosebită parte aţi luat, ca cei dintâiu, la acea obştească bucurie, ce întru atâta ni-a încălzit inimile chiar şi ale celor ce eram în mare depărtare. Pentru-că voiu ştiaţi, că Preaiubitul vostru Păstor nu vă părăsea cu desăvêrşire, ci era numai chiemat la un scaun mai înalt, de unde razele înţelepciuniii sale aveau să se revarse pe un orisont mai întins, tăria forţelor sale să se desvolteze pentru un bine mai general, şi bogăţia apostoleştilor sale osteneli să producă roadele Domnului într'un câmp mai larg, în largul câmp al întregei noastre provincii metropolitane. Prin faptul însuşi al înălţării sale însă, voi a-ţi rămas lipsiţi de Păstor, cernit a rămas tronul sacru al bisericii voastre Catedrale, şi vêlul văduvirei s'a întins peste toată diecesa, cufundată în suspinare după un Mire nou.

După lungă aşteptare, însoţită din primul moment de serioase şi legitime preocupări faţă cu împlerea scaunului vostru episcopal, iată-vă acuma, o, Preaiubiţilor mei Fraţi, Păstorul trimis, iată-vă Mirele dat diecesei întru umilinţa persoanei mele. Părinţeasca îngrijire a Vicariului lui Isus Christos, a Prea Fericitului nostru Părinte Papa Leon XIII, faţă cu binele şi propăşirea singuraticelor biserici împrăştiate pe pământ, la olaltă cu înalta învoire a Preagloriosului nostru Împărat şi Rege Apostolic, Francisc Iosif I., m'a trimis pe mine să iau moştenirea ilustrului vostru scaun archieresc.

(Va urma).

FOIŢA „TRIBUNEI".

ODĂ OCASIONALĂ.

— La întronisarea Ilustrităţii Sale D-rului Demetriu Radu, episcopul Lugojului. —

I.

E furtună! Trist vueşte dela mează noapte vêntul...
Din vêzduh, torente cade ploaia, inundând pământul.
Şi sub groaza vijeliei, lumea 'ntreagă par'că moare;
Marea clocote 'n spumoase valuri mari şi călătoare..
Munţi-'şi scutură a lor coamă sură 'n semn de răsbunare;
Despoiaţi de-a-lor podoabă codrii gem cu 'nfiorare.
Ce te mişcă, te 'ngrozeşte!... Cât priveşti e tot o jale....
Vai de cei-ce pe-aşa vreme n'au un *adăpost* în cale!...
. . . . . .
Pe întinsa faţă-a mării... greu pluteşte-abia zărită
Colo-'n depărtări-albastre, *o corabie părăsită*
In a valurilor voe, ce o bat fără 'ncetare
Şi-'i opresc — deşi ea luptă — ori-ce pas spre naintare,
Peste soartea ei sentenţa e adusă-'i condamnată:
Ori dispare 'n fundul mării; ori piraţii ce-o aşteaptă
Aţioşi, pe malul verde, şi-o privesc ispititor
Au s'o 'mpartă între dînşii ajungênd pe mâna lor...
Să mai scape dintre Scylla şi Caribdis e cu greu
Dacă nu o va conduce om trimis de Dumnezeu
Cu vênjoase şi tari braţe şi cu rară 'nţelepciune...
.. O îndură-te spre dînsa, Tu o poţi, Părinte bune!!
. . . . . .
Printre nori apare a lunii faţă blândă, zimbitoare
— Semnul îndurării sfinte 'şi-a speranţei nutritoare...
...Dinspre răsărit de soare, *un vîslaş voinic* s'arată
Îndreptându-'şi luntrişoara — spre corabia desperată...
Ca s'o scape de perire, este scopul lui cel sfânt,
Pentru el jertfeşte totul; şi combate mare, vênt!
. . . . . .
A ajuns la dînsa teafăr... doar' mai mult ca prin minune...
...Când periclul e mai mare, mâna lui pe cârmă-o pune...
Rugător, apoi îşi perde ochii-'n sus spre cer şi zice:
»Doamne! dă-'mi puteri destule, ca să pot scăpa ferice
»Din a valurilor gură — colo 'n portul cel sigur!...
Şi cu-'ncredere în *Tatăl* el corabia porneşte...
De atâta cutezanţă vêntul, marea se uimeşte
»*Muritor*? — opreşte-'ţi paşul«, vêntu-'i strigă dintr'odată,
»*Căci vênezi ţintă nebună şi te lupţi luptă deşeartă*«!
Şi ca el marea-'n turbare, în vêrtejuri mari aleargă,
Ca să-'i nimicească planul, şi pe el cu naia-'ntreagă!...
...Îmbrăcându-să-'n hîdoasa şi în neagra haină a urii
Răsvrătitu-s'au în contra-'i elementele naturii,
Şi în neagră înfrăţie, greu jurat-au răsbunare...
Ele au în mâni puterea, El pe Dumnezeu îl are!!
...Marea s'a schimbat în valuri, mari ca munţii cei gigantici
Ce ating cu a lor culme, plumburii nori năvalnici...
...Printre ele fără frică, trece naia ca în sbor...
Când dibaciu este cârmaciul şi *când ai în ajutor*
Pe stăpânul cel a toate... să pluteşti e prea uşor!...
Contra voei lui prea sfinte, să resiste nu-'i putere
Marea îşi desface valul; vêntul fuge cu durere...
. . . . . .
Triumfând pe luciul mării, naia înspre port se pierde...
...Fericit de-acela, care şi-'n nevoi, în Domnul crede!!

II.

Portul fierbe în mişcare şi-'n strigări de voe bună
La întrarea năii 'ntrînsul; mii de salve greu răsună
Ce să sgudue vêzduhul, şi cu el pământul, marea...
Cu rami verzi şi cu stindarde, adumbrită-'i toată calea!...
...Pân' la cer se vêd cum sue albe suluri de tămâe
Jertfă sfântă — adusă celui ce în veci are să fie
Cum a fost Stăpânul lumii din etern!.. În rugăciune
Cufundat, cu faţa 'n palme, şi uitând de-ai sei, de lume
Stă cârmaciul: lângă dînsul e poporu-'ngenunchiat
Laude şi mulţumite aducênd Celui Prea-'nalt!...
...Şi-apoi îmbrăcaţi în haine albe, ca de sărbătoare
Tineri şi bătrâni, cu toţii, întocmesc o horă mare!..
. . . . . .

III.

Ştiţi voi cine e cârmaciul, ce-a întrat în luptă cruntă?!
E alesul nostru Radu, ce-'i chemat ca să conducă
La limanul fericirii, tinăra episcopie
De Lugoj, care şi-aşteaptă de 2 ani în văduvie
Mirele-'i iubit şi harnic. La venirea lui tresare
Ori-ce suflet, de mândrie, căci în el cu admirare
Chiar duşmanul nost de veacuri, e silit să recunoască
Pe bărbatul cel ce forţă, care ştie să ostească!...
...*Blajul, Roma, Bucureştii* 'şi-au dat mâna rînd pe rînd
Ca să-'i lumineze mintea, să-'l formeze suflet blând.
Renăscut la focul sacru, şi la razele credinţii,
Astăzi îşi conduce neamul spre triumful biruinţii,
Dragostea de neam insuflă-'i bărbăţie şi putere
Şi bisericii lui sfinte, drepturi şi dreptate-'i cere!
. . . . . .
Doamne peste el revarsă-'ţi darul tău cu abundenţă
Întrarmează-'l cu tărie cu iubire şi constanţă!!...

IV.

În a valurilor luptă neclintit să stai, Părinte,
Cum au stat şi antecesorii tăi; conduşi cu zel ferbinte
Pentru a neamului mărire! Dela tine mult aşteaptă
Naţiunea românească. În ţinuta ta 'nţeleaptă
A depus cu drag nădejdea şi doririle ei sfinte.
Pentru dreptul ei te luptă, ca de aducere aminte:
Inocenţiu Micu-Clain! Ca şi-al lui fie-al-tău scop:
»*Împlinirea datorinţii de Român şi episcop*«...
Şi pe cum în mama-Romă şi în lumea-'ţi cunoscută
Ţi-ai ştiut câştiga nume strălucit de stimă multă,
Dee ceriul cu 'ndurare, ca în tronul tău cel nou:
Să devii mândria noastră; şi-al bisericii erou!
Calea Ta cu flori să-'ţi fie, ori-şi-unde, presărată
Iară lupta vieţii tale, cu suces încununată!
»Dela Tisa pân' la mare şi din Dunăre-'n Carpaţi
»*Noul episcop trăească*«! — azi Români, voioşi strigaţi!

Blaj la 3/15 Maiu 1897.

Septimiu B. Murăşan.

Din Austria.

— Adresa casei seniorilor —

Politik din Praga, publică adresa-rěspuns a casei seniorilor austriaci la cuvêntarea tron.

Estragem din ea următoarele părţi privitoare la egala îndreptăţire a naţionalităţilor:

„Casa seniorilor trebue sě declare buna înţelegere a popoarelor din Austria ca condiţie indispensabilă pentru o activitate rodnică a Reichsratului. Noi totdeauna am accentuat trebuinţa acestei păci între naţionalităţi. Dacă guvernul M.-Voastre nisueşte a ;delătura, în cadrul constituţiei de acum în vigoare, pedicele apropierii şi a pregătì terenul, pe care s'ar putea aplana contrastele naţionale, el va fi spriginit de către casa seniorilor în această lucrare patriotică cu un devotament cu atât mai mare, pe cât trebue sě recunoaştem, că cearta între naţionalităţi slăbeşte viaţa publică precum şi activitatea rodnică a representanţei poporului, ceartă care dacă ar dăinuì mai departe, sigur ar pricinuì rane grave bunăstării ţerilor şi popoarelor.

„Prin esmiterea întêmplată în ultimele vremuri, a ordonanţelor pentru egala îndreptăţire a limbei cehice în Boemia, guvernul a ţinut seamă de importanţa poporului ceh atât de impunetor prin numěrul seu şi desvoltarea sa culturală; ear' dacă, din causa aceasta printre Germani s'a născut nelinişte, casa seniorilor nu poate decât sě-'şi exprime speranţa, că această nelinişte încurênd se va potolì. Cu cât mai mult preţuim asigurarea trainică a păcii între naţionalităţi, cu atât mai tare trebue sě considerăm ca o datorinţă ce guvernul ar trebuì sě ţină în vedere, de a iua în mâni stabilirea principiilor pe calea legislativă, a principiilor despre folosirea atât a limbei germane, cât şi a celorlalte limbi din ţeară, ţinênd seamă de recerinţele unei administraţii unitare..

Va venì poate vremea, când şi casa „seniorilor“ din Ungaria va *trebuì*, va fi *silită* sě vorbească astfel.

CRONICĂ

Sibiiu, 15 Maiu n. 1897.

De 3/15 Maiu. *Atragem din nou atenţia publicului nostru sibiian la convenirea socială, ce se va ţinè deseară, de pe la orele 8, la hotel „Împěratul Romanilor“, din prilegiul epocalei zile de 3/15 Maiu, pe care datorinţă sfîntă avem sě o serbătorim în chip vrednic de măreţia actului sěvîrşit pe „Câmpul Libertăţii“.*

*

Din România. După sěrbătoarea naţională dela 10 Maiu v., *Curtea Regală* îşi va stabilì reşedinţa de vară la Sinaia. Tot după 10 Maiu, principele şi principesa României vor pleca la Sigmaringen.

*

Hymen. Dl *Ioan Boeriu* şi d-şoara *Volumnia Maior* anunţă cununia lor, care se va sěrba la 23 Maiu 1897 st. n. în biserica gr.-cat. din *Vameş Odriheiu.*

*

Poporaţia Bucovinei la sfîrşitul anului 1895 a fost de *684,408* suflete. Faţă de anul 1890 numěrul locuitorilor Bucovineni a crescut cu 37,817, prin urmare cu 5·84%. În asemenea condiţii numěrul locuitorilor Bucovina se va urca în 1900 la *724,178.*

*

Dar Bucureştilor. Ziarele de dincolo aduc ştirea, că dl *D. M. Bragadiru*, cunoscutul industriaş, a oferit comunei Bucureşti, un teren gratuit în valoare de 70,000 lei, pentru a servì la deschiderea unei noue strade care ar lega strada Buzeştilor cu Ştirbei-Vodă. Totodată s'a oferit a face gratuit toate lucrările reclamate deschiderei unei strade pe porţiunea ce ar trece pe terenul d-sale.

*

Congres medical în România Marţi s'a întrunit comitetul de 25 al *Asociaţiunei medicale generale din România.* În această şedinţă s'a hotărît şi următoarea ordine de zi a congresului medical din zilele de 22 şi 24 Maiu: 1) Aprobarea statutelor elaborate de comitetul de 25, statute care se consideră provisorii până la convocarea congresului. 2) Cestiuni sanitare privitoare la populaţiune şi medici. 3) O disertaţiune ştiinţifică asupra alcoolismului, ţinută de d-nul profesor dr. *Al. Obregia.* Această disertaţiune va forma totodată şi obiectul de discuţiune al medicilor din provincie, cari cunosc acest flagel al populaţiunei rurale române. 4) Votarea comitetului definitiv, care va gira afacerile pe anul curent până la al doilea congres.

*

Societatea „Leagănul“. Încă la 20 Februarie tr., se constituise în *Bucureşti* un comitet compus din mai multe doamne din înalta societate, în scop de a întemeia un institut în care sě poată fi crescuţi copii sěraci dela vêrsta de nou născut până la vêrsta de 6 ani. Până azi comitetul posedă subscripţiuni în sumă de 31.000 lei şi numără 140 de membre aderente, cu cotisaţiunea anuală de 100 lei. Societatea pentru înfiinţarea institutului va purta numele de „Leagânul“ şi se va constituì în Octomvrie viitor.

*

Catastrofa din Paris. Vorbirea preotului *Olivier*, rostită le serviciul funebral celebrat în biserica „Nótre-Dame“ pentru victimele oribilei catastrofe din Paris, a făcut o impresiune foarte rea şi asupra preşedintelui *Felix Faure*, care încă era de faţă. La sfîrşitul serviciului divin preşedintele Republicei s'a despărţit de archiepiscopul de Paris, *Richard*, cu cuvintele: *„M'a vĕtămat această vorbire şi ca om şi ca Francez“.* Momentan archiepiscopul n'a rěspuns nimic, dar' ajuns acasă a scris lui Felix Faure, scuzându-se, că n'a avut timp sě revisuiască vorbirea lui *Olivier*, deoare-ce abia în preajma serviciului divin a sosit din Roma.

— În legătură amintim, că familia *Greffulhe* a dat 100,000 franci acelui servitor, care cu pericolul vieţii a scăpat din flacări pe contesa *Greffulhe.* Pe seama salvatorilor s'au adunat până acum 70,000 franci.

— Împěratul *Wilhelm II* a dat 10 000 fr. pentru scopurile bazarului ars din Paris.

*

Decadenţa secolului. Două oribile dovezi despre decadenţa secolului nostru se vestesc, una din Viena, cealaltă din Varşovia. În Viena a fost arestat cunoscutul advocat de Curte *Fessler*, sub ruşinoasa acusă, că avea relaţii cu o fată de 13 ani. Fessler are familie şi se bucura de multă vază. — În Varşovia a fost arestat o femeie care se ocupa cu *arderea noilor născuţi.*

*

Un grof pălmuit. În vremea alegerilor de deputaţi, groful *Forgách* Antal, vicenotar comitatens în Nograd, corteşia pentru candidatul guvernamental, dându-se pe sine de locţiitor al vicecomit., spre a impune mai mult poporului. Dar' la alegerea din Balassa-Gyarmat a păţit-o urît de tot „Măria Sa“. Patru cismaşi, îndîrjiţi de corteşirile grofului, ziua în ameaza mare *'l-au pălmuit* şi *'l-au bătut* în pieaţă. Casul acesta s'a publicat în foaia oposiţională „Nográd-Honti Ellenzèk“. Groful, care de altfel e oficer în reservă, a intentat proces de calumnie numitei foi. Pertractarea s'a ţinut alaltăieri, la curtea cu juraţi din Budapesta. De însemnat e, că guvernamentalul grof a fost representat prin deputatul kossuthist Eötvös Károly. Acusatul a fost *achitat cu 9 voturi.*

*

L'a sărutat Kossuth! Un fapt de tot hazul s'a petrecut zilele acestea în şedinţa comisiei administrative a comitatului Bichiş. Se pertracta cererea unui honved dela 48, ca sě 'i-se ierte restanţele de dare pe mai mulţi ani. În cursul desbaterii, un contemporan al honvedului cu pricina, pledând pentru cerere, amintì membrilor, că la 1848 „Sfîntul dela Turin“ a sărutat pe acel honved, cu prilegiul unei reviste militare. Amintirea aceasta a îndoioşat atât de mult pe membrii, încât fără nici o desbatere mai departe au încuviinţat unanim cererea honvedului — sărutat de Kossuth!

*

Concert militar. Mâne (Dumineca) seara va concerta musica militară în salonul de sticlă dela „Grădina-Herman“. Începutul la 7 ore seara.

*

Ştiri měrunte. *Împěratul german* a distins pe prinţul *Liechtenstein*, supremul maestru al Curţii vieneze, cu ordul vulturului negru. — La *Ghergani* (România) s'a oficiat Miercuri un parastas la mormêntul lui *Ioan Ghica.* — În *Franţa de nord* îngheţul urmat vremei rele din zilele acestea a causat proprietarilor de vii şi grădini *20 milioane fr.* pagubă. — În *Fiume* ieri a nins. — În *Lausanne* a fost deţinut baronul rus Teodor *Ungern-Sternberg*, pentru mai multe înşelăciuni comise în Wisbaaden. — În *Aachen* prinţul *Arenberg* a împuşcat din greşeală, la o vânătoare, pe contele *Edmund Boye*; o asemenea faptă a comis el anul trecut, când a stat mai multe luni în temniţă. — *Dr. Feulard*, celebrul dermatolog francez, încă a căzut victimă catastrofei din Paris.

ECONOMIE.

Băncile noastre.

III.

Până acum câţiva ani întreagă munca noastră pe terenul economic s'a mărginit numai la agricultură.

La un negoţ şi industrie românească abia s'a gândit cineva.

Azi însă ne aflăm trecuţi peste greul început — avem băncile noastre, primul pas spre desvoltarea noastră economică, — avem chiar şi unele societăţi comerciale şi în fine avem un bunişor numěr de negustori şi industriaşi români.

Toate acestea sûnt numai un bun început, dar' adevěrata muncă pe terenul economic ne aşteaptă încă. Rěmaşi atât de înděrět cu desvoltarea pe acest teren, de lipsă este ca acum cu puteri îndoite şi cu mână de fier, sě lucrăm zi şi noapte pentru-ca sě câştigăm acum, ce am fost siliţi sě neglijăm în trecut.

E o muncă prea încordată aceasta, decât sě se poată face de persoane singuratice, fie ele cât de multe şi cât de neobosite.

Azi numai în comun, numai uniţi în societăţi mai putem începe, cu şanse de câştig, atât munca pe terenul negoţului, cât şi pe al industriei.

Societăţi comerciale şi industriale ne trebue — de acele sě înfiinţăm!

La înfiinţarea astorfel de societăţi însě de lipsă sûnt: voinţa tare, priceperea deplină şi îndestulitoare mijloace materiale.

Cine alţii, decât băncile noastre pot sě întrunească mai bine toate aceste cerinţe — ele dar' sûnt chemate sě facă greul început; ele sûnt datoare sě dee sprijinul, se pornească lucrările pe terenul negoţului mare şi a industriei desvoltate.

Ar fi sosit timpul, când o parte din capitalele româneşti ar trebuì sě lase comoada cale a „acţiilor de bancă şi a depunerilor“ şi sě fie învêrtite la afacerile negustoriei şi a industriei.

Facă începutul acţionarii noştri, aibă voinţa tare, căci mijloacele materiale le stau la disposiţie şi fie siguri, că bărbaţi pricepuţi în ale negoţului şi industriei se vor afla de ajuns în sînul poporului român.

Începă-sě însě acum, până mai este vreme, munca mare pe terenul negoţului şi a industriei; cucerească-sě acum, până e liber încă, terenul de muncă, de oare-ce în Ungaria trăind, nu trebue sě uităm, că visurile de aur ale lui Beksics & Comp., azi mâne pot fi întrupate de şovinismul distrugětor şi atunci apoi: sě lucrăm, dacă mai putem şi avem unde şi cu ce.

Gândească-se numai tot Românul de bine la starea ţeranului nostru, care şi azi geme sub cămătăria scârboasă a neguţětorilor şi industriaşilor străini de neamul nostru şi străini de aspiraţiile poporului românesc!

Mai pot privì institutele noastre de bani cum se despoaie ţeranul nostru dela sate şi oraşe; cum sûnt batjocoriţi din partea neguţětorilor străini şi duşmani?

Am avut ocasie sě věd, cum ţěranului român 'i-se dau mărfuri, în credinţă cu deosebire, pentru nişte preţuri fabuloase. Un mic exemplu:

Eram în o prăvălie din sat, când a întrat o Româncă şi 'şi-a cumpěrat cu bani gata o cârpă (o maramă) cu 18 cr., a venit alta care a cumpěrat tot o astfel de cârpă dar' în credinţă (pe credit) şi neguţătorul străin 'i-a calculat-o cu 40 cr.!

Mai este lipsă de argumente, că ţeranul e jefuit în cel mai strict sens al cuvêntului?!

E supremul timp dar', când trebue sě se încapă o sistematică înfiinţare de societăţi comerciale, cu deosebire. Băncile noastre, care mai cu uşurinţă pot întra în astfel de societăţi, pune-se pe lucru, continue ce a au început deja unele dintre ele.

Urmeze esemplul „Albinei“, care a protegiat înfiinţarea societăţii comerciale „Concordia“; privească la „Făgeţana“, care conduce reuniunea de consum din Fǎget; nu uite că „Patria“ sprigineşte „Consumul“ din Blaj; iee apoi la cunoştinţă, că „Sentinela“ din Satul-nou (Révaujfalu, în Bănat) sprijinită întru cêt se poate de „Steaua“ (din Petrovoselo) şi fruntaşii inteligenţei din jur, e pe cale de a înlesni înfiinţarea unei societăţi de consum (despre care mai pe larg voiu vorbì cu altă ocasie).

Tot atâtea esemple de imitat pentru toate băncile noastre, pună-sě dar' toate pe lucru, căci numai aşa se pot achita pe deplin de sarcina luată.

Fie, ca în curênd sě vedem pe lânga fiecare bancă românească, câte o societate comercială sau chiar şi numai filială a altei societăţi româneşti şi atunci siguri am putea fi, că: în părţile locuite de Români terenul economic este al nostru şi roadele sale îmbelşugate averea noastră naţională sûnt.

Vasile C. Osvadă,
comptabil la „Steaua“.

*

Bancă nouă. Frumosul şir al băncilor române se mai sporeşte cu o nouă bancă, care se va întemeia în *Pecica-română.* Numele ei este: *Asociaţiunea de economii şi ajutoare în Pecica-română*, care e şi împrotocolată la tribunal.

Rěsboiul.

Din Berlin se telegrafează, că deşì condiţiunile de pace ale Turciei nu sûnt comunicate încă oficios puterilor, acestea totuşi ştiu, cari sûnt planurile ei. Afară de rebonificarea speselor avute cu rěsboiul şi garanţii suficiente pentru plătirea lor, Turcia va mai cere şi îndreptarea hotarului ţerii, avêndu-se acì în vedere teritorul din Thesalia ocupat de Turci. Afară de aceasta Poarta va mai cere, ca privilegiile Grecilor din Turcia sě fie sistate în viitor, atât pe terenul naţional, cât şi pe cel bisericesc.

3/15 Maiu 1848.

Parastas în Saraseu.

Ni-se telegrafează din Sigetul-Marmaţiei, că azi în 15 Maiu s'a ţinut în comuna învecinată *Saraseu* un parastas pentru odihna sufletelor martirilor din anul 1848.

Bibliografie.

La librăria „Tipografia“, societate pe acţiuni în Sibiiu, se află următoarele cărţi:

„Memorial“, Archiep. şi Metropolitul Andrei baron de Şaguna, de Nicolae Popea	fl.	1.30
„Doina“, conf. ţinută la ateneul din Běrlad, de Mândrescu	„	—.28
„Critice“ 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. şi II. à 2 fl. — cr.	„	4.—
„Poveştile Bănatului“, de Cătana	„	—.30
„Literatura popor. română“, de Gaster	„	2.50
„Introducere în Cărţile Testamentului vechiu şi nou“, de Dr. Iuliu Olariu	„	2.50
„Cerşitorul“, dramă în 2 acte de Livescu	„	—.50
„Studii Critice“, de Ghera. Vol. I. şi II. à 2 fl. 20 cr.	„	4.—
„Higiena română“, de Dr. Leo Murěşianu	„	1.—
„Izvoade“, de Demetrescu . .	„	4.—
„Trandafiri şi viorele“, de Pop-Reteganul	„	—.60
„Din Moldova“, schiţe de Kotzebue	„	1.—
„Floarea din Firenze“, de Livescu	„	—.50
„Istoria Românilor sub Mihaiu-Vodă-Viteazul“, de Nicolau Bălcescu	„	2.—
„Trávniţe“, 10 piese Slovăceşti Vol. I. şi II. à 1 fl. 50 cr. . . .	„	3.—
„Scrierile părinţilor apostoleşti“, de Dr. Iuliu Olariu . .	„	—.70
„Merinde dela şcoală“, de Popa	„	—.60
„Despre influenţa împregiurărilor“, de Panaite Zosin .	„	—.50
„Memorii din timpul rěsboiului“, de Georgescu	„	—.88
„Pui de lei“, poesii eroice, de Neniţescu	„	1.—
ediţie de gală	„	2.—
„Poesii“, de Macedonski . . .	„	2.—
„Copii de pe natură“, de Negruzzi	„	1.50

*

La comandele din afară sě se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediţie recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranţa expediţiei recomandăm modalitatea din urmă.

Sosiţi în Sibiiu

În 15 Maiu n. 1897.

Hotel *„Împěratul Romanilor“.* M. Putzker din Brün şi D-na Petky din Kiralyhalma, privatieri. F. Pildner din Marienburg. E. Acer. primar din Orăştie; Taflan, proprietar din Făgăraş; Kornhauser din Braşov. M. Deutsch, M. Gál, Schünfeld din Lövinger din Budapesta. comercianţi; Bienenstok, L. Kostiha, H. Moskovits şi L. Weiss din Viena. T. Simscu Vin Berlin şi M. Hirsch din Cluj, voiagiori.

Hotel *„Meltzer“.* Hamghamer, din Mercurea; O. Waldheim din Alba-Iulia; Schlesinger, comerciant din Breslau.

Hotel *„Neurierer“.* N. Blumenfeld, voiagior din Viena; I. Halupka din Bádapesta şi A. Weidbacher din Braşov, privatieri;

Teatru orăşeneso în Sibiiu.

Dumineca, 16 Maiu n.

„Die verkaufte Braut“.

Operă comică în 4 acte de Fridrich.

Luni, 17 Maiu n.

„Die Jüdin“.

Mare operă în 5 acte de Halevy.

Începutul la 1/2 8 ore.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 13 Maiu n. 1897.

Sěminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	Preţul per 100 chilogr. până	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilo dela	Preţul per 100 chilo până
Grâu						
Bănăţenesc vechiu	75	—.—	—.—	76	7.40	7.55
Grâu dela Tisa „	75	—.—	—.—	76	7.65	7.75
Grâu „ Pesta „	75	—.—	—.—	76	7.60	7.70
Grâu de Alba-Reg. „	75	—.—	—.—	76	7.60	7.7
„ „ Bacica „	75	—.—	—.—	76	7.70	7.80
Grâu ung. de Nord „	75	—.—	—.—	76	—.—	—.—

Sěminţe, vechi ori noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr dela	Preţul per 100 chilogr până
Sěcară		70—72	6.25	6.30
Orz	de nutreţ	60—62	4.20	4.50
„	de vinars	62—64	5.—	5.80
„	de bere	64—68	6 50	8.—
Ověs	—	39—41	5 80	6 25
Cucuruz (porumb)	bănăţ.	—	3 45	3.55
„	de alt soiu	—	3.35	3 40
Meiu		—	—.—	—.—
Hrişcă		—	4.20	4.60

Marfă pe termin.		Bani per 100 chilogr.	Marfă per 100 chilogr.
Grâu	Sept.-Oct.	7.03	7.05
„	Mart.-Apr.	—.—	—.—
Cucuruz	Maiu-Iun.	3.46	3.48
„	Iulie-Aug.	—.—	—.—
Ověs	Mart.-Apr.	—.—	—.—
„	Oct.	—.—	—.—

Preţul per 100 chilograme. Producte diverse	Soiul	Cursul dela	Cursul până
Sěm. de trif.	Lucernă ungurească	40.—	45.—
„	roşie	25.—	27.—
Oleu de rap.	rafinat	—	—
Uns. de porc	dela Pesta	54.50	55.—
„	dela ţeară	—	—
Slănină	svêntată	—.—	—.—
„	afumată	53 —	54 —
Sěu		—	
Prune		—.—	—.—
Lictar	slaven, nou	22 —	28.—
„	bănăţenesc	—.—	—.—
Miere	brută	—	—
„	galbină străcurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—

Spirt	Bani	Marfă
Brut, pentru rafinărie	14.75	15.—
Rafinat, pentru comercianţi mari	52.50	53.—
Brut, „ „ „	50.50	51.—

Cursul pieţii din Sibiiu.

Din 15 Maiu n. 1897.

Hârtie-monetă română .	Cump.	9.44	vênd.	9.50
Lire turceşti	„	10.56	„	10.62
Imperiali	„	9.52	„	9.57
Ruble ruseşti 100 à . .	„	126.15	„	127.—
Galbeni	„	5.60	„	5.65
Napoleon-d'ori	„	9.47	„	9.53
„ (ruseşti) .	„	9.45	„	9.50

Mětasa Henneberg

numai veritabilă, procurată direct din fabricele mele, — de coloare neagră, albă şi alte colori, dela 35 cr. până la fl. 14.65 de metru — lucie, vărgată, mostrată, damasturi etc. (circa 240 calităţi diferite şi 2000 diferite colori, dessine etc.) se expedează acasă direct liber de porto şi contribuţie. Cu încungiurarea mostrei. Porto duplu în Helveţia.

Comandele se pot face şi în limba românească. [147 9—41]

Fabrica de mătasă G. Henneberg,
(furnisor ces. şi reg. al Curţii), **Zürich.**

Editor şi redactor responsabil: **Teodor V. Păcăţian.**
Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acţiuni: V. H. Dressnandt.

Librăria „Tipografiei“, soc. pe acţiuni în Sibiiu.
Deposit general pentru Sibiiu şi jur.

Hârtie de ţigaretă „CLUB“.

Avis fumătorilor de ţigarete!

Hârtia de ţigarete **„CLUB“** este cea mai bună, mai fină, şi totuşi cea mai tare hârtie de ţigarete.

Total liberă de glycerină.

Se poate căpěta pretutindenea.

În pachetare patentată costă 3 cr. — În pachet comun „Club exquisit“ 2 cr.

NB. Din aceaşi hârtie se prepară şi plăcutele tuburi pentru ţigarete.

O şatulă cu 100 de tuburi costă 18 cr.

La vênzări în mare şi mai ales traficanţilor sě dă mare rabat.

Marca de apěrare e: Un domn cu ochelari, fumând ţigaretă.

Deposit general pentru Sibiiu şi jur (vênzare în mic şi mare) la

Librăria societăţii pe acţiuni
„TIPOGRAFIA“,
Sibiiu, strada Poplăcii, 15.

2

Hârtie de ţigaretă „CLUB“.

Deposit general pentru Sibiiu şi jur.
Librăria „Tipografiei“, soc. pe acţiuni în Sibiiu.

O casă și un restaurant

de vênzare

prin licitațiune de bunăvoie.

Subscrisul face prin aceasta cunoscut, că

la 26 Maiu 1897

înainte de ameazi, la 10 ore, își vinde de bunăvoie, în licitațiune publică, la fața locului casa sa, introdusă în cartea funduară din Sibiiu sub nr, 811, nr. c. 1, nr. top. 410, care deschide **două fronturi**, anume un front spre **strada Poblăcii, (Quergasse)** și celalalt înspre **Hechtgasse**. are cea mai frumoasă și mai sănătoasă situație, ce se poate închipui cu un admirabil prospect spre parcul Zulduș și **restaurațiunea recunoscută de decenii ca una dintre cele mai distinse și mai cercetată**, provăzută bogat cu toate cele de lipsă, **dimpreună cu inventarul arangiamentului**.

Condițiunile sûnt următoarele:

1. Prețul de exclamare e 28.000 fl.
2. Ori-cine vrea se liciteze trebue se depună ca vadiu 1000 fl. în bani gata.
3. Prețul ajuns prin licitare se poate plăti astfel, ca datoriile întabulate să rămână neatinse și numai ceea ce întrece să se solvească în bani gata în decurs de 8 zile dela licitațiune.
4. După licitațiune vadiul aceluia, căruia îi rămâne casa, se reține ca arvună; celorlalți li-se restitue vadiul imediat.
5. Contractul de vindere și cumpărare, apt pentru întabulare îl face vênzătorul îndată-ce prețul cumpărării s'a plătit.

Până la termin îi stă în voie ori și-cui a privi casa precum și arangiamentul ei, în întregime și în detail.

[1329] 2—4

George Ardean,
proprietar în Sibiiu.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fer pentru clopote

Antoniu Novotny

în Timișoara-Fabric, [785] 6—26

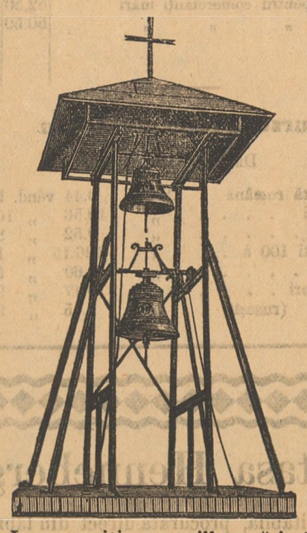

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu adjustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori-ce parte, îndată-ce clopotele sûnt bătute de o lature prin ceea-ce sûnt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomând

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe-ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un **clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.**

Mai departe se recomandă spre facerea **scaunelor de fer bătut, de sine stătător,** — spre **preadjustarea clopotelor vechi cu adjustare de fer bătut,** — ca și spre turnarea de **toace de metal.** Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

La expositiunea millenară în Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare millenară.

Preț-curenturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

La preaînaltul ordin al Maiestății Sale c. și reg. Apostolice:

A XXXI-a LOTERIE DE STAT

pentru scopuri de caritate pe seama civililor.

7816 câștiguri în bani gata, împărțite în 148 câștiguri principale cu 3834 câștiguri prealabilă, și 3834 câștiguri ulterioare, în sumă totală de **165.000 coroane** în aur și **100 950 fl. v. a.** și anume:

1	Câștig de	150.000	coroane în aur	.	150.000	8 Câștiguri de 175 florini	1400
1	„ „	15.000	„ „ „	.	15.000	14 „ „ 150 „	2100
1	„ „	5000	florini val. austr.		5000	18 „ „ 100 „	1800
1	„ „	4000	„ „ „		4000	28 „ „ 75 „	2100
1	„ „	3000	„ „ „		3000	52 „ „ 50 „	2600
1	„ „	2000	„ „ „		2000	96 „ „ 30 „	2880
1	„ „	1800	„ „ „		1800	50 „ „ 25 „	1250
1	„ „	1600	„ „ „		1600	182 „ „ 20 „	3640
1	„ „	1300	„ „ „		1300	584 „ „ 15 „	8760
3	Câștiguri de	1000	„ „ „		3000	350 „ „ 12 „	4200
4	„ „	500	„ „ „		2000	1350 „ „ 10 „	13.500
4	„ „	300	„ „ „		1200	660 „ „ 7 „	4620
4	„ „	200	„ „ „		800	4400 „ „ 6 „	26.400

Tragerea urmează nesmintit la 10 Iunie 1897. — Un los costă 2 fl. v. a.

Losuri se capătă la despărțământul loteriei de stat din Viena, I., Riemergasse 7, în colecturile de loterie, traficurile de tutun, la oficiile de dare, postă și telegraf, în localurile de zarafie etc. Planul tragerii se dă gratuit. — **Losurile trimise prin postă sûnt scutite de porto.**

Dela direcțiunea ces. reg. a loteriilor.

[1171] 7—10 Despărțământul loteriei de stat.

---

6 fl. 6 fl.

Sensație

[1178] 4—6

fac

oroloagele remontoir din goldin de Genf,

care s'au aflat numai acum.

Aceste oroloage, mulțumită splendidei și eleganței lor execuții, nu se pot deosebi de celea din aur curat, nici chiar din partea oamenilor specialiști.

Cutiuțele admirabil ciselate, rămân pentru totdeauna absolut neschimbate și **pentru mersul regulat al oroloagelor se dă o garanță în scris pe 3 ani.**

Prețul à 6 fl.

Lanțuri de goldin potrivite pentru asemenea oroloage, fason sport-marchis sau pancer **à 1 fl. 50 cr.**

La fiecare orologiu se dă gratuit o pungă de piele.

A se adresa la:

Alfred Fischer, Viena, I., Adlergasse Nr. 12.

Se trimite pe lângă rambursă postală. — Dacă nu convin oroloagele se reprimesc înapoi.

Nici-odată

nu se va da rara ocasie de-a procura

pentru numai fl. 3.50

următoarea colecție splendidă de obiecte:

10 bucăți fl. 3.50.

1 **orologiu de buzunar prima anker remontoir, umblă regulat, 3 ani garanție.**
1 lanț de orologiu, fin de goldin.
2 inele de goldin, cu simili briliant și rubine.
2 bumbi de mansetă, goldin cu mechanism patentat.
1 ac frumos cu broșă pentru dame.
3 bumbi de cămeșe la piept, goldin.

Toate aceste zece splendide giuvaere dimpreună cu orologiul remontoir anker, costă numai [1304] 1—6

fl. 3.50

Se trimite per Nachnahme prin

Alfred Fischer,
liferant al
societății oficialilor c. r. de trenuri.
Viena, I., Adlergasse nr. 12.
Pentru lucrurile neconvenite se retrimit banii.

Tinerilor și bătrânilor

li-se recomandă spre studiare scrierea consilierului în medicină apărută în edițiune nouă și augmentală

Sistemul nervos

și

sexual turburat

precum și vindecarea radicală a acestuia.

Se trimite sub plic pentru 60 cr. în marce postale. [478] 15—52

Curt Röber, Brauschweig.

Daruri potrivite de Pași.

Mașine de cusut Wertheim

cu cusătură dublă.

Fabricat german de clasa primă, pentru folosință în casă și în industrie, furnisor din *Viena* la ori-care loc din monarchia Austro-Ungară. [1069] 3—5

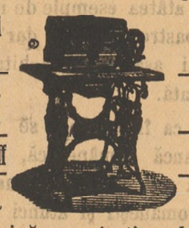

Mașină cu tălpi (Hocharmige).	fl. 35.50
Mașine de mână (Hocharmige).	fl. 31.50
Mașină Ringschiff	fl. 49.—
30 de zile timp de probă	5 ani garanță.

Ori-care mașină, care în timpul de probă nu se va dovedi de corăspunzătoare, o primesc înderăt pe spesele mele.

Prospecte și mostre de cusut la cerere să dau gratis.

Casă de mașine de cusut.

Louis Strauss

Firmă împrotocolată.
Furnisor al
„Reuniunii amploiaților c. r. de stat".
Viena, IV., calea Margarethen nr. 12/bg.

Fotografări zilnic la ori-ce fel de timp dela 9—5 ore.

Prețuri solide. Portrete de probă ori-când.

Atelier fotografic de bun renume

VILHELM MANN

Sibiiu, Piața-mare nr. 19. [1219] 4—32

se recomandă pentru executarea excelentă a ori-cărui fel de fotografie: **portrete singuratice, grupuri de familie sau societăți de nemărginit număr,** precum și **tablouri.**

!! Specialist în fotografiarea copiilor !!

Portrete pe platină în mărime naturală dela 15 fl. în sus. Executare corectă și garanție pentru identitate perfectă.

Fotografări zilnic la ori-ce fel de timp dela 9—5 ore.

Stofe veritabile de Brünn

pentru primăvară și vară [689] 12—45

O bucată de 3·10 metri, din care ese un rînd întreg de haine bărbătești (roc, pantaloni și giletă) costă numai	fl. 4.80	veritabilă stofă de lână bună	lână curată de oaie.
	fl. 6.—	veritabilă stofă de lână mai bună	
	fl. 7.—	veritabilă stofă de lână fină	
	fl. 9.—	veritabilă stofă de lână mai fină	
	fl. 10.—	veritabilă stofă de lână foarte fină	

O bucată pentru un rînd de haine negre de salon 10 fl.

Asemenea stofe pentru pardisiu, loden de turiști, kamgarn foarte fin și tot felul de alte stofe spedează cu prețurile de fabrică depositul de fabrică de stofe, prea cunoscută cu reală și solidă

Siegel-Imhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. Spedarea conform mustrelor e garantată.

Favorurile ce le dă comandarea de stofe **direct** la firma de mai sus, în **locul unde se fabrică,** sûnt însemnate: **abundanță întru a alege,** mărfuri proaspete, prețuri fixate ieftin, executarea culantă a celor mai mici comande etc. etc.

Auziți, vedeți și vă uimiți!

Sensațiune!

Fac prețuri necrezut de ieftine la aceasta

desfacere finală

de oroloage veritabile de Genf cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani.

1 orologiu remontoir de goldină cu capacuri admirabile, gravate ori lucii, în nimica deosebit de cele de aur veritabil, cu **un lanț** frumos de goldină și regulat punctual, mai nainte fl. 10.—, acum á fl. 5.75 cu garanție de 5 ani. *1 orologiu remontoir de argint* cu capac duplu de argint veritabil de 13 uncii, cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani cu un elegant **lanț aurit,** mai nainte fl. 18.—, acum fl. 9.—. *1 orologiu remontoir*, Prince of Wales, de argint veritabil cu capac duplu, 15 rubini, mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, cu **lanț** elegant mai nainte fl. 20.—, acum fl. 11.—. *1 orologiu anker de argint* veritabil de 13 uncii aurit în foc, cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, cu un elegant **lanț** lung, ori scurt, mai nainte fl. 18.—, acum fl. 11.—. *1 orologiu remontoir pentru dame* de aur, cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, cu **lanț** elegant aurit, mai nainte fl. 22.—, acum fl. 15.—. *1 orologiu remontoir pentru domni de aur*, cu mecanism de precisiune și garanție pe 5 ani, mai nainte fl. 55.—, acum fl. 35.—. *1 inel de aur cu sigil pentru domni sau dame*, fasonul cel mai nou, din aur de 14 carate probat din oficiu, cu peatră roșie, verde, albastră după plăcere à fl. 5.—, 6.—, 7.—, 8.—, 10—. *1 inel de aur cu diamant veritabil* probat din oficiu á fl. 10.—, 12.—, 15.—.

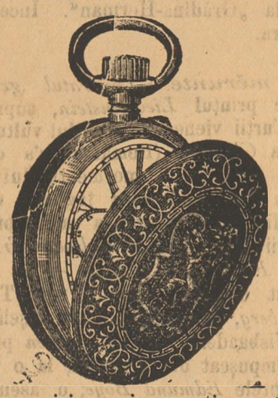

Ne rugăm pentru binevoitoare comande cât mai grabnice. Ori-ce comandă se execută tot atât de conștienșios, ca-și cât cumpărătorul însuși ar fi de față.

Obiectele neconvenabile se schimbă ori se retrimit banii.

[1174] 4—5

P. FROMM,
oroloage și giuvaere
VIENA, II., Obere Donaustrasse 107.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoească a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe dinafară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panțerate din oțel absolut imposibile de a le găurì.

Pentru biserici și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Gustav Moess, [602] 10—24
fabrică de casse în Sibiiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Pentru „Tipografia", societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt. Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.